

در گفت و گو با منتقد سینما مطرح شد

«مستوران» سرگرمی نیست!

نویس بهنود

روزنامه نگار

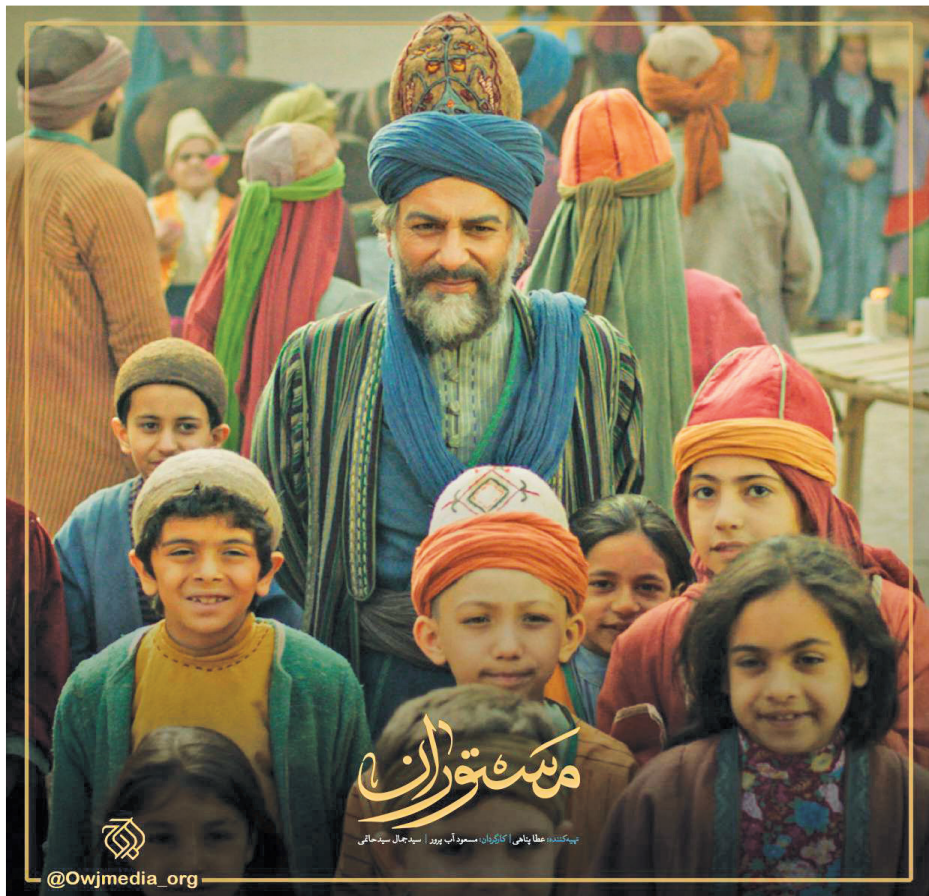
مستوران مینیاتوری از حکایت‌ها و داستان‌های کهن ایرانی، یکی از نیازهای جدی در تولیدات تلویزیونی است که روی شمشیری دولبه پا گذاشته است. مستوران، مجموعه تلویزیونی ایرانی (فصل اول به کارگردانی مسعود آب پرور و سید جمال سید حاتم) و فصل دوم به کارگردانی سید علی هاشمی) است که به سفارش سازمان هنری رسانه‌ای اوج برای شبکه یک ساخته شده است.

غرق است، به مانند شمشیر دولبه‌ای است که به تعبیر کارشناسان، جاذبه یا دافعه مخاطب وابسته به حساسیت‌ها، هنرورزی و دقت نظر در فیلمنامه و کارگردانی است. به منظور بررسی این فیلم و ضرورت‌های ساخت فیلم‌های تاریخی با قربانعلی تنگ شیر، مدرس دانشگاه و منتقد فیلم گپ و گفتی داشتیم که به خوانندگان فرهنگ دوست «ایران جمعه» تقدیم می‌شود.

مهم‌ترین شاخصه‌هایی را که در تولید فیلم مستوران مشاهده می‌شود بفرمایید؟
به نظر من بهترین مشخصه آرامش در فیلم است. در سریال هیچ شخصیتی عجله ندارد و با هیجان بازی نمی‌کند. لوکیشن‌های صحنه‌ها بسیار جالب است شات‌هایی که گرفته شده بسیار مناسب است و در میزانسن‌های سریال نمی‌بینیم که کسی را بخواهند شاهکار شاخص کنند یا بیشتر به او بپردازند. لازم است به آقای محمد حنیف تبریک گفت که واقعاً داستان را با برخورد‌های فرهنگی بخوبی ارائه دادند. به نظر بنده در انتخاب بازیگران دقت زیادی شده و نقش‌ها در قواره خود انسان‌ها به وجود آمده است.

باید گفت مستوران سریال بسیار خوبی است که با کمترین امکانات ساخته شده است. چون نویسنده خوب و کارگردانی مقبولی دارد. و همه اینها به کمک بازی‌های بازیگران حرفه‌ای سینما و تئاتر، ترکیب موفقی خلق کرده است. به اعتقاد شما تا چه حد فیلم مستوران در روایت فرهنگ و ادب دیرین ایران موفق بوده است؟

من اعتقاد دارم که بسیار سریال خوبی است

منتها با نگاه تاریخی نه با نگاه سریال سرگرم کننده. از همه عوامل از جمله لباس، موسیقی، لوکیشن و بازی استفاده شده و بازیگران توانمندی مانند آقای فرهاد آتیش، ثریا قاسمی و بهنام تشکر به این سریال یک غنای بسیار خوبی دادند.

در برداشت از آثار نویسندگان ایرانی، فیلم‌های سینمایی و سریال‌ها از جمله مستوران باید به چه نکاتی توجه داشته باشند؟

گاهی اوقات شمامی خواهید یک تلنگری به جامعه بزنید اینکه چه کسی نویسنده باشد و با چه اهدافی سال‌ها کار کرده باشند و باید چه سفارشی پذیرفته شود، در نوع تولید تفاوت ایجاد می‌کند. در حال حاضر، فیلم‌های کم‌دی ما بیشتر فروش دارند. این در حالی است که در ساخت سریال‌های تاریخی، فرهنگ و تاریخ کشور خود را بخوبی نشان می‌دهد. به عنوان مثال، شما سریال‌های ترکی را ببینید که چقدر از لوکیشن‌های زیبای ترکیه و استانبول استفاده می‌کنند و چنین تولیدی در دنیا طرفداران زیادی دارد. چون سال‌ها برای ساخت یک سریال زحمت می‌کشند و ماندگاری خوبی هم دارد و در ادامه، یک منبع ارزآوری هم برای کشور به حساب می‌آید. ما نویسندگان خوبی داریم. باید ببینیم که از اینها چه می‌خواهیم.

در تلویزیون ایران به چه دلیل فیلم‌های تاریخی را موفق و پر مخاطب می‌دانید؟
ببینید در تلویزیون ایران ما ژانرهای مختلف داریم. مثلاً سریالی مثل امام علی (ع) طرفداران خودش را دارد و این مجموعه بارها و بارها از تلویزیون پخش شده است. اما نکته این است که سریال‌ها باید با هدف نفوذ در خانواده‌ها ساخته شود چرا که خانواده‌ها رکن جامعه و مخاطب ایرانی هستند و باید مورد توجه قرار گیرند.

به اعتقاد شما نگاه کارگردان به موضوعات تاریخی در وضعیتی که با بحران هویتی نسل جدید مواجه هستیم، چقدر ضروری است و چگونه باید از شعار و کلیشه دوری کرد؟
کارگردان به فرهنگ، نظر

کارگردان به فرهنگ، نظر خود را دارد. اما معضل جدی این است که

مطالعات، بویژه مطالعه کتاب در فیلمسازی کم است و بویژه در حوزه تاریخ نگاری با فقر مطالعات مواجه هستیم. درست در مقابل ما، در سینمای جهان وقتی می‌خواهند فیلمی بسازند، مطالعه به صورت جدی انجام می‌شود

خود را دارد. اما معضل جدی این است که مطالعات، بویژه مطالعه کتاب در فیلمسازی کم است و بویژه در حوزه تاریخ نگاری با فقر مطالعات مواجه هستیم. درست در مقابل ما، در سینمای جهان وقتی می‌خواهند فیلمی بسازند، مطالعه به صورت جدی انجام می‌شود. به عنوان مثال، برای جنگ جهانی دوم، زمانی که می‌خواستند فیلم تولید کنند، مستندات بررسی می‌شد. اما در ساخت فیلم‌های مرتبط با دفاع مقدس، ما هنوز موفق به ساخت سریال‌های خوب با معرفی قهرمانان شهید و جانباز نشده‌ایم.

چگونه می‌توان به کمک سریال و فیلم سینمایی باعث معرفی قهرمانان شد و در چهارچوب هویت فرهنگی گام برداشت؟
ببینید ما در ایران قهرمان پروری نداریم؛ قهرمان‌های ما همه گمنامند؛ مثل داستان‌های شاهنامه فردوسی. رستم سهراب یا آریا برزن اینها همه بزرگانی بودند که هنوز جامعه ما آنها را بخوبی نمی‌شناسد. حتی بچه‌های ما هم در کتاب‌های درسی هیچ اطلاعاتی از اینها ندارند. ما قهرمان‌های ملی زیاد داریم؛ مثل ستارخان و باقرخان که البته در مورد آنها فیلم‌ها و سریال‌هایی ساخته شده ولی هنوز جا دارد که سریال‌های خوبی در مورد ماندگاری قهرمانان ساخته شود و مردم این افراد را در قاب تلویزیون ببینند.

تلویزیون باید دنبال سوژه‌های جدید برای نسل جدید باشد و این امکان پذیر نیست مگر با همکاری افراد متخصص مانند نویسندگان، جامعه‌شناس، تاریخ‌شناس، مورخ و افرادی که سال‌ها در این حوزه‌ها کار کردند. شاید یک سال طول بکشد یک نویسنده در مورد برهه‌ای از تاریخ ایران به حدی خوب بنویسد که مردم استقبال کنند. ما سریال‌ها و فیلم‌های بسیار خوبی داریم که مردم هنوز در خاطرشان هست؛ مثل سریال شب دهم درباره محرم و صفر که هم بازی‌های خوب و هم ماندگاری خوبی داشت.

